

Αναλυτικό Πρόγραμμα Μουσικής Δημοτικής Εκπαίδευσης για το Προαιρετικό Ολοήμερο Σχολείο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
1. Εισαγωγή	3
2. Δείκτες Επιτυχίας – Επάρκειας	
• Ακρόαση	6
• Εκτέλεση (Φωνή)	9
• Εκτέλεση (Όργανα)	11
• Δημιουργία (Αυτοσχεδιασμός – Σύνθεση)	13
3. Συνοπτικός Πίνακας Ρυθμικών Αξιών	16

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μουσική ως αναπόσπαστο μέρος της ζωής μας αποτελεί σημαντικό στοιχείο κάθε κουλτούρας, και ως μια μοναδική μορφή μη λεκτικής επικοινωνίας, έχει τη δύναμη να επιδρά στον τρόπο με τον οποίο αισθανόμαστε, σκεφτόμαστε και δρούμε μεταδίδοντας ιδέες και συναισθήματα.

Ως μάθημα του Αναλυτικού Προγράμματος το μάθημα της Μουσικής συνεισφέρει με έναν ιδιαίτερο τρόπο τόσο στη γνωστική όσο και στη συναισθηματική, πνευματική, πολιτισμική και ψυχοκινητική ανάπτυξη των μαθητών/μαθητριών, προάγοντας παράλληλα τα εκπαιδευτικά ιδεώδη που διέπουν τα νέα Αναλυτικά Προγράμματα.

Στο μάθημα της Μουσικής η απόκτηση μουσικών γνώσεων καθώς και η καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιών, στάσεων και συμπεριφορών, επιτυγχάνεται μέσα από πρακτικές, βιωματικές μουσικές δραστηριότητες ακρόασης, εκτέλεσης και μουσικής δημιουργίας, διασφαλίζοντας την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών και μαθητριών και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση πολιτών που είναι ικανοί και ωφέλιμοι μπροστά στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα. Το μάθημα της Μουσικής συμβάλλει ιδιαίτερα στην προαγωγή της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών και των μαθητριών, προσφέροντάς τους δυνατότητες για αυτοέκφραση, αυτονομία στη μουσική μάθηση, αναστοχασμό, καθώς και ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων για καινοτομίες. Παράλληλα, στοχεύει στην ανάπτυξη της αισθητικής κρίσης ως προς τη μουσική που ακούνε, αναπαράγουν ή δημιουργούν. Ακόμα, μέσα από ποικίλες ομαδικές δραστηριότητες στο μάθημα της Μουσικής δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές και στις μαθήτριες να κοινωνικοποιηθούν, να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας, να αλληλεπιδράσουν και να μάθουν να σέβονται τους άλλους.

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα Μουσικής (ΑΠΜ) είναι ένα ανοικτό Αναλυτικό Πρόγραμμα που σέβεται την παιδαγωγική αυτονομία των εκπαιδευτικών, επιτρέπει ευέλικτες οργανωτικές δομές, προϋποθέτει ανάπτυξη πρωτοβουλίας από τους/τις εκπαιδευτικούς, δεν περιορίζεται σε ένα και μοναδικό εγχειρίδιο και δίνει ευελιξία στους/στις εκπαιδευτικούς στην επιλογή των διδακτικών ενοτήτων που θα σχεδιάσουν για τους/τις μαθητές/μαθήτριές τους. Ταυτόχρονα, μέσα από το ΑΠΜ αξιοποιούνται τα ενδιαφέροντα, οι γνώσεις και οι εμπειρίες των μαθητών και μαθητριών και τους δίνεται η ευκαιρία να διαπραγματεύονται τις μαθησιακές διαδικασίες και το περιεχόμενο του μαθήματος.

Απώτερος σκοπός του ΑΠΜ είναι οι ίσες ευκαιρίες μάθησης στη Μουσική για όλους/ες τους/τις μαθητές και μαθήτριες, μέσα από διαφοροποιημένες δραστηριότητες και διδακτικά μέσα. Για τον λόγο αυτό, λαμβάνει υπόψη τις μαθησιακές ανάγκες όλων των μαθητών/μαθητριών διασφαλίζοντας ότι θα έχουν ευκαιρίες για προσωπική μουσική ανάπτυξη και ευκαιρίες να βιώσουν την επιτυχία και τη χαρά στο μάθημα της Μουσικής, μέσα από ένα μαθησιακό περιβάλλον που διέπεται από σεβασμό στην αξιοπρέπεια του παιδιού.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Πρώτιστος τρόπος επικοινωνίας του/της εκπαιδευτικού με τους/τις μαθητές/ήτριες στο μάθημα είναι η μουσική επικοινωνία και όχι η λεκτική. Ο/Η εκπαιδευτικός παρέχει στους/στις μαθητές/ήτριες **βιωματικές μουσικές εμπειρίες**, χωρίς πολλά λόγια και υποδείξεις. Στο μάθημα Μουσικής «ο ήχος προηγείται του συμβόλου» και η νέα γνώση παρουσιάζεται σταδιακά μέσα από τα τρία επίπεδα αναπαράστασης της γνώσης που προτείνει ο Bruner: το πραξιακό, το εικονικό και το συμβολικό.

Η **συνεργατική μάθηση** θεωρείται μία από τις σημαντικότερες διδακτικές στρατηγικές της συνεκπαίδευσης μαθητών/τριών σε τάξεις μικτής ικανότητας στο μάθημα της Μουσικής, η οποία μπορεί να βελτιώσει τα μαθησιακά αποτελέσματα, την αυτοεκτίμηση και τις κοινωνικές δεξιότητές τους. Οι βασικοί στόχοι της συνεργατικής μάθησης στο μάθημα της Μουσικής είναι η βέλτιστη ενεργοποίηση των μαθητών/τριών του σήμερα στις μουσικές δραστηριότητες, ενίσχυση της ατομικής μάθησης μέσω ομαδικής εργασίας, η ανάπτυξη θετικών στάσεων προς τη μουσική, η καλλιέργεια διαπροσωπικών δεξιοτήτων και η αύξηση της αυτοεκτίμησης και αυτοπεποίθησης των μαθητών.

Οι εκπαιδευτικοί μουσικής για να δώσουν πρόσβαση και να κάνουν το μάθημα πιο ενδιαφέρον και ουσιαστικό για όλα τα παιδιά, μπορούν να **διαφοροποιήσουν** το περιεχόμενο, τις διαδικασίες, το τελικό προϊόν ή/και το περιβάλλον μάθησης για να διασφαλίσουν ότι το μάθημα είναι ελκυστικό και κατάλληλο για όλους/ες. Για παράδειγμα, η διαφοροποίηση του περιεχομένου σε μαθήματα μουσικής μπορεί να επιτευχθεί με την ομαδοποίηση των παιδιών ώστε να εργαστούν πάνω στο ίδιο θέμα/ έννοια/δεξιότητα, σε διαφορετικά όμως επίπεδα δυσκολίας. Αυτό επιτρέπει στα παιδιά με λιγότερο ανεπτυγμένες δεξιότητες να επικεντρωθούν στα βασικά, επιταχύνοντας τη μάθησή τους, ενώ τα παιδιά με πιο ανεπτυγμένες δεξιότητες μπορούν να εργαστούν σε κάτι πιο απαιτητικό και ελκυστικό.

Οι **άτυπες μαθησιακές πρακτικές** σύμφωνα με την προσέγγιση της Lucy Green στο πρόγραμμα “Musical Futures” προσδίδουν στην επίσημη μουσική εκπαίδευση σημαντικά οφέλη, για αυτό και αποτελούν μία σύγχρονη διαδομένη διδακτική προσέγγιση. Η ανάπτυξη των μουσικών και άλλων κομβικών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών πραγματοποιείται μέσα από ένα ιδιότυπο πλαίσιο μαθησιακών πρακτικών και στρατηγικών, στο οποίο οι μαθητές/τριες καλούνται να αναπαράγουν μουσική με το αυτί.

Οι άτυπες μαθησιακές πρακτικές περιλαμβάνουν τη μίμηση, τη δοκιμή με το αυτί, τη διόρθωση λάθους και την επανεκτέλεση.

Με τις συνεχείς και ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις κατά τα τελευταία χρόνια, το διαδίκτυο και οι νέες **ψηφιακές τεχνολογίες** αποτελούν αναπόσπαστα και πολύτιμα εργαλεία για τον/την εκπαιδευτικό τόσο στη μουσική τάξη όσο στις σχολικές εκδηλώσεις. Η επιτυχής χρήση ή και ενσωμάτωση τους στη μαθησιακή διαδικασία προσφέρει ευκαιρίες εστίασης στις ατομικές ανάγκες των μαθητών και μαθητριών, τη μεγιστοποίηση κινήτρων και συμμετοχής, την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και την αποτελεσματικότερη ανάπτυξη δεξιοτήτων μουσική παραγωγής, δημιουργίας, εκτέλεσης και ακρόασης.

Με την υιοθέτηση σύγχρονων προσεγγίσεων όπως το **project-based learning PBL** (μάθηση βάσει έργου) από το νηπιαγωγείο μέχρι το λύκειο, οι μουσικές τάξεις μπορούν να μεταμορφώσουν τη μαθησιακή εμπειρία και να την κάνουν πιο ενδιαφέρουσα. Οι ίδιοι/ες μαθητές/τριες σχεδιάζουν ένα οδοχάρτη για το πώς θα εργαστούν, καταστρώνουν και προγραμματίζουν σχέδιο δράσης, παίρνουν αποφάσεις όπως καταμερισμό ρόλων, χρονική ακολουθία, κ.ά. Εργάζονται σχεδόν αυτόνομα και καταλήγουν σε ρεαλιστικά

προϊόντα προς δημοσίευση ή παρουσίαση σε κοινό. Έτσι ενισχύεται η μάθηση μέσω της μελέτης ενός θέματος εις βάθος και η ανάπτυξη ανώτερων γνωστικών επιπέδων καθώς και κινήτρων για μάθηση. Οι μουσικές και άλλες γνώσεις και δεξιότητες προσεγγίζονται διαθεματικά και ολιστικά δημιουργώντας ένα στέρεο υπόβαθρο για εποικοδομητική και αναλυτική - διερευνητική μάθηση.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση στο μάθημα Μουσικής είναι ενιαία, συνεχής και συστηματική. Μαζί με τους ΔΕ οι οποίοι καθοδηγούν τους/τις εκπαιδευτικούς για τα τελικά προσδοκώμενα αποτελέσματα, ενσωματώνεται και η διαμορφωτική αξιολόγηση η οποία δίνει έμφαση στη συνεχή παρακολούθηση και τη συλλογή στοιχείων της προόδου των μαθητών/τριών κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Έτσι, υπάρχει μια μετακίνηση από «την αξιολόγηση ΤΗΣ μάθησης» στην «αξιολόγηση ΓΙΑ και ΩΣ μάθηση» όπου οι μαθητές/τριες ενημερώνονται για τις οποιεσδήποτε αδυναμίες-ελλείψεις τους, θέτουν οι ίδιοι ένα σχέδιο δράσης, αναπτύσσουν εξατομικευμένους μαθησιακούς στόχους και αναστοχάζονται μέσω της αυτοαξιολόγησης για το πώς η μάθησή τους επηρεάζεται από τις προσπάθειές τους.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

ΑΚΡΟΑΣΗ

Η Μουσική Ακρόαση διαποτίζει όλες τις μουσικές δραστηριότητες στην τάξη, το τραγούδι, την εκτέλεση στα όργανα, τη μουσική και κίνηση, τη μουσική σημειογραφία και τη μουσική δημιουργία και συμβάλλει στην αντίληψη της μουσικής ως πολύπλευρης, αλλά ενιαίας εμπειρίας.

Η Ακρόαση στο μάθημα της Μουσικής αποβλέπει στην ανάπτυξη της ακουστικής αντίληψης των παιδιών, την καλλιέργεια της κριτικής και δημιουργικής σκέψης καθώς και της φαντασίας τους και στον εμπλουτισμό του μουσικού ρεπερτορίου τους με ποικίλα ακούσματα από διάφορα είδη, στυλ και πολιτισμούς με στόχο την εκτίμηση της δικής μας μουσικής κληρονομιάς και αυτής των άλλων μουσικών πολιτισμών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:

A1. Να ανταποκρίνονται ελεύθερα σε μουσικές ακροάσεις με ποικιλία τρόπων

π.χ. κινητική, θεατρική, λεκτική, εικαστική έκφραση συναισθημάτων και σκέψεων

A2. Να αναπτύξουν βιωματικά την ακουστική τους αντίληψη σε σχέση με τον ρυθμό, τη μελωδία και την αρμονία

A2.1 Να εντοπίζουν τον παλμό, την έμφαση και τα ασθενή μέρη του μέτρου και να τα αποδίδουν κινητικά και με κρουστά σώματος

A2.2 Να ανακαλούν και να αποδίδουν ρυθμικά σχήματα¹ σε διάφορα μέτρα με μίμηση (με τη φωνή², κρουστά σώματος και κρουστά)

1. βλ. Συνοπτικό Πίνακα Ρυθμικών Αξιών

2. με ουδέτερη συλλαβή π.χ. «πα»

A2.3 Να εντοπίζουν τις αλλαγές στο τονικό ύψος και στην κατεύθυνση μελωδίας και να τις αποδίδουν κινητικά

π.χ. ψηλά-χαμηλά

A2.4	<p>Να ανακαλούν και να αποδίδουν μελωδικά σχήματα με μίμηση με τη φωνή* π.χ. μελωδικά σχήματα με 2-4 διαφορετικές νότες ή σύντομες μελωδίες από γνωστά τραγούδια ή ακροάσεις</p> <p>*με ουδέτερη συλλαβή π.χ. «πα» ή με συλλαβές σολφέζ</p>
A2.5	Να ανακαλύπτουν με το αυτί και να παίζουν μελωδίες με δοσμένη την αρχική νότα
A3. Να αναγνωρίζουν ακουστικά και να αποκωδικοποιούν μουσικές έννοιες μέσα από ακροάσεις χρησιμοποιώντας την κατάλληλη μουσική ή συναφή ορολογία ή σημειογραφία	
A3.1	<p>Να αναγνωρίζουν ακουστικά και να αποκωδικοποιούν ρυθμικές έννοιες π.χ. εντοπισμός παλμού και έμφασης σε μέτρο 2/4, 4/4, 7/8 , αποκωδικοποίηση και απόδοση ρυθμικών σχημάτων με ρυθμικές συλλαβές, ρυθμικές αξίες</p> <p style="text-align: center;"> </p>
A3.2	<p>Να αναγνωρίζουν ακουστικά και να αποκωδικοποιούν μελωδικές έννοιες π.χ. ψηλά-χαμηλά, μελωδίες που ανεβαίνουν, κατεβαίνουν και που μένουν στο ίδιο ύψος</p>
A3.3	<p>Να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν και να αποδίδουν μορφολογικά στοιχεία ή τη μορφή συγκεκριμένων έργων π.χ. εντοπισμός μέρους μουσικού έργου με διμερή μορφή/τριμερή μορφή/μορφή ροντό</p>
A3.4	<p>A4.4.1 Να αναγνωρίζουν, να ταξινομούν και να ονομάζουν διαφορετικές χροιές π.χ. να αναγνωρίζουν, να ταξινομούν και να ονομάζουν φυσικούς και τεχνητούς ήχους, χροιές οργάνων τάξης, χροιές οργάνων συμφωνικής ορχήστρας, χροιές οργάνων παραδοσιακής μουσικής</p>
	<p>A4.4.2 Να αναγνωρίζουν και να ονομάζουν ποικίλα μουσικά σύνολα ως προς τη χροιά π.χ. παραδοσιακό σύνολο, συμφωνική ορχήστρα, ροκ μπάντα</p>
A4.6	<p>Να εντοπίζουν εκφραστικές έννοιες και να περιγράφουν τη λειτουργία τους σε μουσικά έργα π.χ. δυνατά- απαλά (<i>forte-piano</i>), σταδιακά πιο δυνατά-πιο απαλά (<i>crescendo/diminuendo</i>), γρήγορα-αργά, σταδιακά πιο γρήγορα-πιο αργά, κοφτοί-δεμένοι ήχοι</p>

A5. Να συσχετίζουν ακουστικά και οπτικά τις μουσικές έννοιες ενός έργου με τη χρήση μη συμβατικής και συμβατικής σημειογραφίας	
A5.1	Να αποκωδικοποιούν και να ακολουθούν μη συμβατικές και συμβατικές παρτιτούρες π.χ. να ακολουθούν ψηφιακούς και έντυπους χάρτες ακρόασης με μουσικά και μη μουσικά σύμβολα
A5.2	Να αναπαριστούν τις μουσικές έννοιες ενός έργου με μη συμβατικές και συμβατικές παρτιτούρες π.χ. αναπαράσταση ακρόασης με μη μουσικά σύμβολα (γραφικές παρτιτούρες)
A7. Να αναπτύξουν δεξιότητες αυτορρύθμισης ως καλοί ακροατές π.χ. διατήρηση προσοχής, έλεγχος σώματος και συμπεριφοράς, χειροκρότημα	

ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΦΩΝΗ)

Η φωνή είναι το πιο φυσικό και άμεσο μουσικό όργανο που διαθέτει ο άνθρωπος. Το μάθημα της μουσικής με μεθοδική διδασκαλία θα πρέπει να προωθεί την ανάπτυξη των φωνητικών δεξιοτήτων όλων των παιδιών και την αξιοποίηση του τραγουδιού ως μέσο κοινωνικοποίησης και έκφρασης συναισθημάτων, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Για την ολοκληρωμένη φωνητική ανάπτυξη των παιδιών, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να εστιάσουν στην κατάλληλη προετοιμασία του σώματος και της φωνής, στην απόκτηση σωστής τεχνικής και στην προστασία της υγείας της φωνής. Μέσα από τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και ενθαρρυντικού περιβάλλοντος, το τραγούδι μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των παιδιών, προάγοντας τόσο τις μουσικές τους δεξιότητες όσο και την προσωπική τους εξέλιξη.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:

ΕΦ1. Να τραγουδούν ορθά και με ποιοτικό ήχο ποικίλο ρεπερτόριο τραγουδιών, ατομικά και σε ομάδες

ΕΦ1.1	Να προετοιμάζουν το σώμα και τη φωνή τους για τραγούδι π.χ. ενεργοποίηση σώματος, στάση σώματος για τραγούδι, ενεργοποίηση διαφράγματος
ΕΦ1.2	Να τραγουδούν επιλεγμένο ρεπερτόριο με ρυθμική ακρίβεια π.χ. απόδοση ρυθμού λόγου των τραγουδιών, ρυθμικά σχήματα σε τραγούδια
ΕΦ1.3	Να τραγουδούν επιλεγμένο ρεπερτόριο* με μελωδική ακρίβεια <i>*τραγούδια σε μείζονες, ελάσσονες πεντατονικές κλίμακες και τρόπους</i>
ΕΦ1.4	Να τραγουδούν επιλεγμένο ρεπερτόριο εκφραστικά και με αίσθηση των φράσεων π.χ. έλεγχος της δυναμικής (έντασης), ταχύτητας και άρθρωσης
ΕΦ1.5	Να τραγουδούν με επίγνωση του συγκεκριμένου των τραγουδιών

	π.χ. διερεύνηση πληροφοριών για τους δημιουργούς και συντελεστές του τραγουδιού, αναγνώριση είδους και λειτουργίας του τραγουδιού
ΕΦ2. Να τραγουδούν με επίγνωση του ρόλου τους στο φωνητικό σύνολο	
ΕΦ2.1	Να τραγουδούν ομαδικά ακολουθώντας οδηγίες μαέστρου π.χ. ξεκινώ-σταματώ, απαλά-δυνατά
ΕΦ2.2	Να αναπτύξουν δεξιότητες αυτορρύθμισης στο φωνητικό σύνολο π.χ. έλεγχος προσοχής και αντίσταση στους περισπασμούς, αυτοέλεγχος, διαχείριση συναισθημάτων
ΕΦ3. Να αξιολογούν και να βελτιώνουν τις φωνητικές τους δεξιότητες π.χ. αξιολόγηση φωνητικής εκτέλεσης βάσει κριτηρίων	

ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΟΡΓΑΝΑ)

Πρωταρχικό μέλημα στη χρήση οργάνων είναι τα παιδιά να έχουν όσο το δυνατόν περισσότερες εμπειρίες με μουσικά όργανα, να τα αγαπήσουν και να τα χρησιμοποιούν ως μέσο εκτέλεσης της μουσικής και μέσο με το οποίο μπορούν να εκφράσουν τις μουσικές ιδέες και δημιουργίες τους τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου. Η εκτέλεση στα όργανα είναι ένας τομέας που απαιτεί συγκέντρωση και πειθαρχία, αλλά και που προσφέρει βαθιά ικανοποίηση, τόσο σε ατομικό όσο και σε ομαδικό επίπεδο, ενισχύοντας την αυτοπεποίθηση των παιδιών, τη συλλογικότητα και την αίσθηση ευημερίας. Η χαρά που προκύπτει από κοινές εμπειρίες, συνεισφέρει στον σεβασμό της διαφορετικότητας των παιδιών και την αξιοποίησή της για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Οι μαθητές μαθήτριες να είναι σε θέση:

ΕΟ1. Να παράγουν ήχους και να εκτελούν ρυθμούς και μελωδίες εφαρμόζοντας βασικές τεχνικές εκτέλεσης, με έλεγχο της ποιότητας του παραγόμενου ήχου

ΕΟ1.1	Να παράγουν ήχους με το σώμα και ηχογόνα αντικείμενα π.χ. κρουστά σώματος, beat boxing, ηχογόνα αντικείμενα και αυτοσχέδια όργανα, ψηφιακές εφαρμογές παραγωγής ήχου
ΕΟ1.2	Να εφαρμόζουν βασικές τεχνικές εκτέλεσης, με έλεγχο της ποιότητας του παραγόμενου ήχου, σε <i>κρουστά όργανα ακαθόριστου ύψους</i> . π.χ. κτύπημα, κούνημα, μετατόπιση και χρήση επικρουστήρων σε μεμβανόφωνα
ΕΟ1.3	Να εφαρμόζουν βασικές τεχνικές εκτέλεσης, με έλεγχο της ποιότητας του παραγόμενου ήχου, σε <i>κρουστά όργανα καθορισμένου ύψους (μελωδικά κρουστά)</i> π.χ. ορθό κράτημα επικρουστήρων, προσανατολισμός στο όργανο, ορθό κτύπημα επικρουστήρα, εκτέλεση με δύο επικρουστήρες σε μελωδίες μικρής συνοδείας
ΕΟ1.4	Να εφαρμόζουν βασικές τεχνικές εκτέλεσης, με έλεγχο της ποιότητας του παραγόμενου ήχου, σε <i>έγχορδα όργανα</i> π.χ. ορθό κράτημα γιουκαλίλι/κιθάρας/μαντολίνου, παραγωγή ήχου σε ανοιχτές χορδές, 1-2 πατήματα χορδών

ΕΟ2. Να εκτελούν ομαδικά μελωδίες, ρυθμούς και ενορχηστρώσεις μουσικών έργων με επίγνωση του ρόλου τους στο ορχηστρικό σύνολο	
ΕΟ2.1	Να εκτελούν απλές ενορχηστρώσεις με ρυθμικά, μελωδικά, αρμονικά και εκφραστικά στοιχεία σε ρίμες, τραγούδια και μελωδίες π.χ. ενορχηστρώσεις με 2-4 στρώματα που περιλαμβάνουν: έμφαση, παλμός, ρυθμικά σχήματα, απλά ρυθμικά και μελωδικά οστινάτι, μπορντούν με μια αλλαγή, απλές μελωδίες
ΕΟ2.2	Να εκτελούν ομαδικά ακολουθώντας οδηγίες μαέστρου π.χ. ξεκινώ-σταματώ, απαλά-δυνατά, θέση δυνατού μέρους του μέτρου
ΕΟ2.3	α αναπτύξουν δεξιότητες αυτορρύθμισης στο ορχηστρικό σύνολο π.χ. προσαρμοστικότητα στον διαμοιρασμό οργάνων, αναμονή της σειράς, επίγνωση του ρόλου τους στο σύλλογο, συγχρονισμός-συντονισμός
ΕΟ2.4	Να εκτελούν με επίγνωση του συγκεκριμένου των μουσικών έργων π.χ. αναγνώριση είδους και λειτουργίας μουσικού έργου, διερεύνηση πληροφοριών για τους/τις δημιουργούς και τους/τις συντελεστές/συντελέστριες
ΕΟ3. Να εκτελούν με μουσικά όργανα* και κρουστά σώματος ρυθμούς, μελωδίες, και τραγούδια αποκωδικοποιώντας σημειογραφία	
*βλ. ΕΟ1	
ΕΟ3.1	Να εκτελούν με μουσικά όργανα και κρουστά σώματος μη συμβατική σημειογραφία π.χ. μη συμβατικά σύμβολα που σχετίζονται με το ύψος, τη διάρκεια, την ένταση και τη χροιά, μη συμβατικές παρτιτούρα (π.χ. εικονική παρτιτούρα, εικονική παρτιτούρα, χάρτες ακρόασης)
ΕΟ3.2	Να εκτελούν σε μουσικά όργανα και κρουστά σώματος συμβατική σημειογραφία ρυθμού π.χ. ρυθμικά σχήματα με τέταρτα, όγδοα, μισά και παύσεις
ΕΟ4. Να αξιολογούν και να βελτιώνουν τις δεξιότητες εκτέλεσης σε όργανα Π.χ. αξιολόγηση ατομικής και ομαδικής εκτέλεσης σε όργανα βάσει κριτηρίων, προσδιορισμός τρόπων βελτίωσης της εκτέλεσης	

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΣΥΝΘΕΣΗ)

Στο μάθημα της μουσικής, ο αυτοσχεδιασμός και η σύνθεση είναι οι πλέον δημιουργικές δραστηριότητες καθώς καλλιεργούν την πρωτότυπη και καινοτόμο σκέψη των παιδιών. Ο αυτοσχεδιασμός, του οποίου τα πρώτα στάδια προϋποθέτουν εξερεύνηση και πειραματισμό, είναι η αυθόρμητη δημιουργία μουσικής, χωρίς οποιαδήποτε πρόθεση για αναθεώρηση ή βελτίωση, η οποία αποδεσμεύει το παιδί από τη σημειογραφία και τους περιορισμούς της. Η σύνθεση από την άλλη, αναφέρεται στη δημιουργία μουσικής όπου μπορεί να εφαρμοστεί ο κύκλος αναστοχασμού που προσφέρει δυνατότητες προγραμματισμού, πειραματισμού, επιλογής, απόρριψης, διόρθωσης, πρόβας, παρουσίασης, αναθεώρησης βάσει κριτηρίων και βελτιωτικής προσπάθειας μέχρι την κατάληξη στο καλύτερο δυνατόν αποτέλεσμα, οπότε γίνεται και η καταγραφή της τελικής μορφής της σύνθεσης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:

ΑΣ1. Να πειραματίζονται με τον ήχο μέσα από πολυαισθητηριακές εμπειρίες.

ΑΣ1.1 Να πειραματίζονται και να ανακαλύπτουν ποικίλους ήχους που παράγουν τα ηχογόνα αντικείμενα, η φωνή, το σώμα και τα μουσικά όργανα.
π.χ. ήχοι περιβάλλοντος, ήχοι που παράγονται με τη φωνή, κρουστά σώματος, όργανα τάξης με συμβατικούς ή μη συμβατικούς τρόπους

ΑΣ1.2 Να πειραματίζονται με την τεχνολογία για επεξεργασία ήχου.
π.χ. ψηφιακά εργαλεία επεξεργασίας ήχου για αλλαγές στο ύψος, την ένταση, την ταχύτητα του ήχου και δημιουργία ηχητικών εφέ

ΑΣ2. Να δημιουργούν (αυτοσχεδιάζουν ή/και συνθέτουν) μουσική ατομικά και ομαδικά με ποικίλα μέσα¹, με βάση εξωμουσικό² ή μουσικό ερέθισμα³

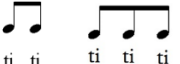
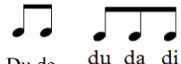

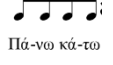

1. Μουσικά όργανα, φωνή, σώμα, τεχνολογία

2. Εικόνα, χαρακτήρας, ιστορία, κίνηση, συναίσθημα, κινηματογραφικό απόσπασμα, λόγος, ποίημα, στίχοι

3. Μουσικές έννοιες

AΣ2.1	Να δημιουργούν (αυτοσχεδιάζουν ή/και συνθέτουν) μουσική ελεύθερα ή/και χρησιμοποιώντας διαδικασίες/στρατηγικές αποκλίνουσας σκέψης π.χ. ερμηνεία εικόνας/χαρακτήρα/συναισθήματος και τρόπων απόδοσής τους μουσικά
AΣ2.2	Να δημιουργούν (αυτοσχεδιάζουν ή/και συνθέτουν) μουσική χρησιμοποιώντας: AΣ2.2α ρυθμικά και μελωδικά στοιχεία π.χ. νότες της ντο πεντατονικής κλίμακας (ντο-ρε-μι-σολ-λα) AΣ2.2β εκφραστικά στοιχεία π.χ. εναλλαγές δυναμικής, ταχύτητας και άρθρωσης AΣ2.2γ στοιχεία μορφής π.χ. αρχή-μέση-τέλος AΣ2.2δ στοιχεία χροιάς π.χ. επιλογή και συνδυασμός ρυθμικών και μελωδικών οργάνων τάξης AΣ2.2ε στοιχεία υφής π.χ. αραιή-πυκνή υφή
AΣ2.3	Να συνθέτουν τραγούδια π.χ. μελοποίηση στίχων
AΣ2.5	Να δημιουργούν χρησιμοποιώντας μουσική τεχνολογία π.χ. εκπαιδευτικές ψηφιακές εφαρμογές μουσικής τεχνολογίας όπως <i>Incredibox</i>
AΣ3. Να καταγράφουν τις μουσικές δημιουργίες τους με μη-συμβατική σημειογραφία, με σκοπό την επανεκτέλεση από τους ίδιους ή από άλλους	

AΣ3.1	Να χρησιμοποιούν μη-συμβατική σημειογραφία για να καταγράψουν τις μουσικές δημιουργίες τους π.χ. δημιουργία μη συμβατικών παρτιτούρων με σύμβολα, εικόνες με καθορισμό κώδικα και υπομνήματος συμβόλων
AΣ3.2	Να χρησιμοποιούν την τεχνολογία για να ηχογραφούν και να καταγράψουν τις μουσικές δημιουργίες τους π.χ. ηχογράφηση με χρήση ψηφιακών ή άλλων εφαρμογών όπως <i>Audacity</i>
AΣ4. Να συνεργάζονται αποτελεσματικά κατά τη μουσική δημιουργία (αυτοσχεδιασμός ή/και σύνθεση)	
AΣ4.1	Να οργανώνονται και να οργανώνουν το περιβάλλον μάθησης ως προετοιμασία για την ομαδική εργασία π.χ. αθόρυβη μετακίνηση και διαχείριση έντασης ήχου, ανάληψη ρόλων επικοινωνίας με εναλλακτικούς τρόπους, αλληλοσεβασμός
AΣ4.2	Να συνεργάζονται για την επίτευξη του στόχου της δημιουργικής τους εργασίας π.χ. δημοκρατική λήψη αποφάσεων, έλεγχος κατανόησης στόχου από όλους, αλληλοδιδασκτικές διαδικασίες
AΣ5. Να παρουσιάζουν, να αναστοχάζονται γύρω από τις δημιουργίες τους, να τις αξιολογούν και να τις βελτιώνουν	
AΣ5.1	Να παρουσιάζουν τις δημιουργίες τους
AΣ5.2	Να σχολιάζουν κριτικά, να αξιολογούν και να βελτιώνουν τις δημιουργίες τους

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΡΥΘΜΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ			
ΒΑΘΜΙΔΕΣ 1-3			
Αξίες και παύσεις	Συστήματα ρυθμικών συλλαβών		
	Kodály	Gordon	Orff <i>Ο Orff προτείνει τη χρήση του λόγου σε σχέση με τη γλώσσα της κάθε χώρας. Τα πιο κάτω είναι ενδεικτικά παραδείγματα.</i>
Τέταρτο 	Ta 	Du 	Πού;
Όγδοο/α 	ti ti ti ti ti 	Du de du da di 	μή-λο
Μισό 	ta-ah 	duu 	Τι τι
Ολόκληρο 	tah-ah-ah-ah 	Duuuu 	Πώ ω ω ως;
Παρεστιγμένο μισό 	taaaa 	Duuu 	Ποιοοοο;
Δέκατο/α έκτο/α 	ti ri ti ri 	Du ta de ta 	Πά-νω κά-τω
Συνδυασμοί ογδών και δεκάτων έκτων	ti ti ri 	Du de ta 	Πέ-τα-ξε
	ti ri ti 	Du ta de 	Τι κα-λά!
Παρεστιγμένο όγδοο και δέκατο έκτο 	tim ri 	Du ta 	Πιά-σε

	ri tim	Du taa	Τέρ-μα!
Παρεστιγμένο τέταρτο	ta	Du	
Παρεστιγμένο τέταρτο και όγδοο	ta-i ti	Du de	
Συγκοπή	syn-co-pa	Du de de	σου-βλά-κι
Τρίηχο ογδών	tri o la	Du da di	
Σύνθετα μέτρα	<i>Χρήση των πιο πάνω ρυθμικών συλλαβών</i>	Du da di Du da di	
	<i>Χρήση των πιο πάνω ρυθμικών συλλαβών</i>	Du da di Du da di Du da di Du be Du be Du be Du ba bi Du Du be Du ba bi Du	Ρά - βε ρά - βε ρά - βε ξή - λω - νε
Μικτά μέτρα	<i>Χρήση των πιο πάνω ρυθμικών συλλαβών</i>	Du ba bi Du ba bi Du be Du be Du ba bi	Ε-φα-γα μή-λο Μή-λο πρά-σι-νο

	<p>Χρήση των πιο πάνω ρυθμικών συλλαβών</p>	 <p>Du ba bi Du be Du be Du be Du be Du ba bi Du be Du ba bi Du be</p>	 <p>Κόκ-κι - νο μή - λο πέ - τα Μή - λο κόκ - κι - νο πέ - τα</p>
	 <p>ta ti ti ta</p>	 <p>Du di ή Du bi (ανάλογα με το είδος του μέτρου, βλ. πιο πάνω)</p>	